

Nr 336.

Av herr **Carlsson, Carl**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till sjöarbetstidslag.*

I det betänkande med förslag till sjöarbetstidslag, som den 25 september 1933 avgivits av kommerskollegium och socialstyrelsen och vilken under nr 8 ingår i innevarande års serie av statens offentliga utredningar, kan inhämtas, hurusom ämnets internationella sida spelat en viss roll i sjöarbetstidsfrågans utveckling under de senaste åren. Vid fullgörande av det utredningsuppdrag angående sjöarbetstidslagen, som Kungl. Maj:t den 13 juni 1930 lämnade ämbetsverken, ägnade dessa redan från början de internationella frågorna särskild uppmärksamhet och gjorde dem till föremål för speciella utredningar samtidigt som ämbetsverken vidtog åtgärder för klarläggande av de frågor, som förekommit i form av erinringar och ändringsförslag rörande den svenska lagens avfattning och tillämpning.

Ämbetsverken hava framhållit, hurusom ärendets internationella sammanhang blivit särskilt betydelsefullt, sedan internationella arbetskonferensen år 1929 upptagit sjöfolkets arbetstid till behandling å en specialsession. Ett från internationella arbetsorganisationen till vederbörande regeringar år 1930 utsänt frågeformulär rörande regleringen av arbetstiden ombord å fartyg genom en internationell konvention har varit föremål för såväl ämbetsverkens som Kungl. Maj:ts prövning och bland annat föranlett skrivelse från statsrådet och chefen för socialdepartementet den 27 december 1930 till internationella arbetsbyrån i Genève, innehållande bland annat en utveckling av den svenska regeringens principiella uppfattning i ämnet. Skrivelsens huvudsakliga innehåll i nämnda hänseende finnes återgivet å sid. 10 i ämbetsverkens betänkande.

De internationella frågornas aktualitet stegrades under år 1931 därigenom, att från internationella arbetsbyrån då utsänts en s. k. blå bok, innehållande bl. a. ett förslag till konvention rörande reglering av sjöarbetstiden, avsedd att behandlas av en internationell expertkommitté i Genève, vartill inbjudan för Sveriges del antogs av Kungl. Maj:t. Sjöfartsfrågornas fortsatta behandling i Genève blev emellertid fördröjd och då spørsmålet om den svenska sjöarbetstidslagens fortsatta tillämpning åter förelåg till behandling år 1933, funno ämbetsverken med hänsyn till den internationella situationens ovisshet ett mera definitivt ställningstagande till de med revision av den svenska sjöarbetstidslagstiftningen förbundna frågorna böra tills vidare anstå. Ämbetsverken hemställde för den skull om förlängning av sjöarbetstidslagens giltighet under ytterligare tre år eller till utgången av år 1936, varigenom tillfälle skulle beredas att vid lagens revision beakta de resultat, vilka under tiden kunna hava uppnåtts på det internationella området.

I proposition (nr 164/1933) föreslog emellertid Kungl. Maj:t riksdagen att

förlänga giltigheten för sjöarbetstidslagen för allenast ett år eller till utgången av år 1934 och anbefalldes samtidigt ämbetsverken att omedelbart fullfölja den enligt det tidigare uppdraget igångsatta utredningen.

Sedan ämbetsverken i anledning härav verkställt den utredning, som innehålles i det ovannämnda betänkandet, har Kungl. Maj:t nu genom *proposition nr 240* till denna riksdag föreslagit antagande av en reviderad sjöarbetstidslag. I sitt anförande till statsrådsprotokollet vid anmälan av ärendet den 16 februari 1934 har föredragande departementschefen, vad ämnets internationella sida angår, förklarat sig vara av den mening, att den omständigheten, att den internationella arbetsorganisationen tagit befattning med saken, icke borde få utgöra hinder för ett genomförande av sådana förbättringar i den svenska sjöarbetstidslagen, som befunnits erforderliga. Å andra sidan har departementschefen emellertid i väsentliga avseenden grundat det med den ifrågavarande propositionen framlagda lagförslaget på det ovan omnämnda utkastet till en internationell konvention i ämnet, vilket i och för sig torde förläna frågans internationella sida ännu mycket större betydelse för den svenska lagstiftningens vidkommande än den hittills haft.

En nyligen inträffad omständighet, varom i Kungl. Maj:ts proposition icke förmåles, torde vid denna frågas bedömande böra tillmätas synnerlig vikt. Jag åsyftar härvid det förhållande, att internationella arbetsbyråns styrelse vid sammanträde i januari månad innevarande år beslutat att uppföra frågan om sjöfolkets arbetstidsreglering på dagordningen vid en speciell sjöfartskonferens, som avses skola anordnas på våren år 1935 i anslutning till den ordinarie arbetskonferensen. Å den sålunda beslutade sjöfartskonferensen, vid vilken även andra maritima spörsmål skola förekomma, skall sålunda frågan om en allmän internationell konvention rörande sjöarbetstiden upptagas till en andra och avgörande prövning på grundval av det i blå boken innehållna konventionsutkastet, å vilket Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag, såsom jag nyss omnämnt, är i väsentliga hänseenden baserat.

Vid sådant förhållande synes det mig icke kunna anses vara förenligt med klok omsikt eller vederbörlig hänsyn till den svenska sjöfartsnärings berättigade intressen att nu forcera frågan om den svenska lagens revision, och detta så mycket mindre, som verkningarna av en utan samband med den internationella utvecklingen företagen reformering av denna lagstiftning med fog kunna befaras erhålla i socialt hänseende synnerligen ogynnsamma verkningar i form av stegrad uppläggning av svenska fartyg och därmed följande ökning av arbetslösheten bland det svenska sjöfolket. Därtill kommer, att det föreliggande utkastet till internationell konvention med största sannolikhet kommer att vid den slutliga behandlingen genomgå väsentliga ändringar, vilket i sin tur skulle medföra en förnyad revision av vår svenska lagstiftning, under förutsättning av en anslutning till konventionen från Sveriges sida, vilket dock icke bör ske, med mindre ett antal betydande sjöfartsnationer och i främsta rummet England ratificera densamma.

Med hänsyn härtill synes det nödvändigt att genom fortsatt prolongering av den nuvarande lagen bereda tillfälle att vid ett slutligt ställningstagande till

de med en revision av densamma förenade frågorna jämväl upptaga till bedömande de resultat i positiv eller negativ riktning, som komma att framgå av den blivande internationella behandlingen i Genève år 1935. För detta ändamål torde lagens giltighetstid böra utsträckas till utgången av år 1937; att därvid företaga ändringar i särskilda detaljbestämmelser synes icke vara av särskilda omständigheter påkallat.

Till propositionen har fogats en av särskilda sakkunniga verkställd utredning angående bemanning å svenska fartyg jämte riktlinjer för reglering och kontroll av bemanningsförhållandena m. m. ävensom ett förberedande utkast till bemanningsförordning. Det framgår icke av propositionen, huruvida herr statsrådet och chefen för kungl. handelsdepartementet har för avsikt att på administrativ väg utfärda bemanningsföreskrifter i överensstämmelse därmed. Med hänsyn till det betryckta läge, vari sjöfartsnäringsen sedan några år tillbaka och fortfarande befinner sig, kan jag emellertid icke anse det vara annat än olämpligt att belasta näringsen med den ytterligare börda, som en dylik lagstiftning skulle innebära, i synnerhet som något verkligt behov därav näppe- ligen kan anses föreligga.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört får jag hemställa, att riksdagen måtte

dels med avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 240 för sin del antaga lag av innehåll, att lagen den 13 juli 1926 (nr 398) om arbetstiden å svenska fartyg (sjöarbetstidslagen), vilken lag, med genom lagen den 13 juni 1930 (nr 218) ändrad lydelse av 9 § och av slutbestämmelserna i lagen, enligt lagen den 21 april 1933 (nr 139) gäller till och med den 31 december 1934, skall äga fortsatt giltighet efter sistnämnda dag till och med den 31 december 1937; skolande beträffande sådan under tiden för sjöarbetstidslagens giltighet begången förseelse, som avses i 21—24 §§, ävensom i fråga om domstol i tvistemål, som bör bedömas efter samma lag, vad i lagen är stadgat fortfara att gälla även efter den 31 december 1937,

dels ock uttala sig mot ett genomförande av skärpta bemanningsföreskrifter för handelsfartygen

Stockholm den 22 mars 1934.

C. A. Carlsson.

